

STRANDFERÐSLAN

Hans Petur Joensen lýsir støðuna soleiðis:

– Vit fáa at vita úr Vinnu-málaráðnum, at leiðslan hevur einsamøll fulla ábyrgd av komandi hallinum í roknskapinum fyri 2013. Tað kennist sum at vera stungin í ryggin og svikin av okkara myndugleika, sum vaskar hendur og blakar alla ábyrgd á okkum. Hetta hóast vit hava gjørt alt, sum vit kunnu, fyri at rópa varsko og gera vart við støðuna, sigur Hans Petur Joensen.

Boðini fáa stóra ávirkan á figgjarleiðaran á Strandferðslan.

– Eg liggi svøvnleysur um náttina og hugsi um, hvussu órættvíst og vónleyst hetta er. Myndugleikarnir áleggja Strandferðsluni at fremja eina sparing, sum myndugleikarnir síðani nokta stovnum at seta í verk. Samstundis verður játtanin skerd við átta milliónum. Vit boða ferð eftir ferð frá, at játtanin ikki fer at halda, uttan at nakar letur við seg koma. Og nú skal leiðslan á Strandferðsluni ábyrgdast fyri at játtanin ikki heldur.

Hans Petur Joensen tekur tí eina avgerð, hvørs avleiðingar hann tá ikki hevði droymt um:

– Eg sendi ein teldupost, beinleiðis til limirnar í figgjarnevndini hjá løgtinginum, har eg kunni teir um støðuna.

Telduposturin verður sendur sunnukvøldið 15. desember.

– Eg hevði ikki doymt um, at telduposturin fekk ta avleiðing, at Bogi Mortensen varð offraður og koyrdur frá sum stjóri. Tað hevði verið lættari at skilt, um stjórin hevði valt at senda meg til hús, tí eg eftir hansara tykki hevði verið illoyalur móti sær. Men hetta hevði eg sum nevnt ikki droymt um.

Hans Petur Joensen sigur soleiðis um avgerðina at kunna figgjarnevndarlimir beinleiðis:

– Bogi Mortensen átti ikki trupulleikan og kundi einki gera við hann. Vinnumálaráðið átti trupulleikan, men vildi ikki kennast við hann. Tí sendi eg teldupostin til figgjarnevndina.

Blinda eygað

Í teldupostinum til figgjarnevndina hjá løgtinginum eftirlýsti Hans Petur Joensen, at fokus varð sett á sjálva játtanina til Strandferðsluna fyri 2013. Tað var har, at upprunin til trupul-

leikan eftir hansara tykki var at finna.

– Tað var og er framvegis mín pástandur, at við at kanna játtanina hevði tú funnið fram til, hvar feilurin reelt liggur. Tá hevði tú sæð, at feilurin lá í játtanini, og harvið í Vinnumálaráðnum. Men eingin vil eftirkanna játtanina, heldur ikki grannskoðarin, sum Vinnumálaráðið keypti inn til at ganga ígjøgnum figgjartølini á Strandferðsluni.

Sambært Hans Peturi Joensen er feilurin í játtanini somikið stórur, at reelt er talan um brot á játtanarskipanina, og er brotið framt longu í samband við figgjarlógarpáskotið fyri 2013. Í grein-3 í játtanarskipanini stendur, at »figgjarlógin skal fevna um allar inntøkur og útreiðslur landsins, og vera grundað á veruleikakendar vónir og so hollar ætlanir sum tilber um inntøkur og útreiðslur í figgjarárinum.«

– Sambært játtanarskipanini skal myndugleikin tryggja eina realistiska játtan, og her hevur Vinnumálaráðið svikið. Játtanin fyri 2013 er bert 139 milliónir, samstundis sum staðfesti tørvurin á heysti 2012 var 147 milliónir. Víst verður so til eina sparing, sum ikki kann setast í verk av politiskum ávum, og tí onga figgjarliga ávirkan hevur. Tí er talan um tíðandi undirfigging, og tí verður játtanarskipanin eftir mínum tykki brotin longu her, sigur Hans Petur Joensen og endurtekur pástandin:

– Vinnumálaráðið biður um eina játtan, sum man veit er ov lítil, tí man somuleiðis veit, at neyðugu sparingarnar kunnu ikki gjøgnumførast.

Hans Petur Joensen hevur sera lítið til yvirs fyri, hvussu Vinnumálaráðið og seinni grannskoðarafyrirøkun valdi at tackla spurningin um sjálva játtanina.

– Við at kanna játtanina hevði tú sum nevnt funnið fram til, hvar feilurin reelt liggur. Eg giti at tað er tí, at privata grannskoðanin ongantíð fór inn har. Tá hevði man sæð nakað, sum man ikki vil síggja, sigur Hans Petur Joensen og leggur afturat:

– Tú mást minnast til, at grannskoðarin er ikki óheftur. Hann ger tað, sum hann er keyptur til at gera. Og her hevur man valt at seta kikkaran fyri blindu eygað.



Tað tykist mær, sum man her er við at gera ein pástand til ein sannleika, einans við at endurtaka hann nóg ofta

Spinnið

Nú fyrrverandi figgjarleiðarin á Strandferðsluni hevur við áhuga lisið niðurstøðuna hjá Landsstýrismálanevndini, sum varð biðin um at kanna leiklutin hjá Johan Dahl í samband við figgjarligu støðuna hjá Strandferðsluni í fjør. Fleiri viðurskifti í niðurstøðuni fella honum fyri bróstið.

– Fyri tað fyrsta verður tað endurtikið í niðurstøðuni, at figgjarligt óskil hevur valdað á Strandferðsluni, og tað sigur Landsstýrismálanevndin seg vera samda í. Men her tekur Landsstýrismálanevndin also støði í eini frágreiðing hjá

løgtingsgrannskoðarunum, sum aftur taka støði í eini frágreiðing hjá privatu grannskoðarafyrirøkuni, sum Vinnumálaráðið keypti inn til at hyggja eftir roknskapartølunum. Og tað er henda grannskoðarafyrirøkka, keypt av Vinnumálaráðnum, sum sigur at talan er um »figgjarligt óskil« á Strandferðsluni. Tað tykist mær, sum man her er við at gera ein pástand til ein sannleika, einans við at endurtaka hann nóg ofta.

Hans Petur Joensen tvíheldur tvørturímóti um, at figgjarstýringin á Strandferðsluni var í lagi.

Somuleiðis sigur Lands-

stýrismálanevndin seg kunna staðfesta, at landsstýrismaðurin »hevur havt samskifti við Strandferðsluna um figgjarstøðuna, og at roynt hevur verið í ávísan mun at ávirka Strandferðsluna til at fremja sparingar ella finna meirinntøkur fyri at minka hallið.«

– Hetta lýsir ikki veruleikan. Tað ber ikki til at tosa um eina roynd at minka hallið, bara við at sleingja okkurt út um at hækka farmaprísir. Tvørturímóti hava myndugleikarnir frátikið Strandferðsluni møguleikan at finna sparingar, sigur Hans Petur Joensen.

Nú fyrrverandi figgjarleiðarin er samanumtikin vónbrotin av niðurstøðuni hjá Landsstýrismálanevndini.

– Eg eri vónbrotin av, at eg skal fáa skyldina fyri at stýrisskipanarlógin er brotin.

Avleiðingin

Fyri Hans Petur Joensen sjálvan hevur tað havt álvarsamar avleiðingar, at hann í desember í fjør átók sær leiklutin sum »whistle-blower« og valdi at fara uttan um kommandovegirnar og í staðin boða figgjarnevndini hjá løgtinginum frá støðuni á sínum arbeidsplássi, soleiðis sum hann sá hana.

– Eg fekk fyrst eina skrivliga ávaring fyri at vera illoyalur. Men her haldi eg fast um, at eg tvørturímóti havi eina skyldu til at boða frá, sigur Hans Petur Joensen.

Í summar varð farið eitt stig víðari:

– Tá fái eg hoyringsskriv um uppsøgn. Og hóast eg svaraði skrivinum og grundgav fyri mínum sjónarmiðum, so var reelt ongantíð upp á tal, at eg skuldi halda fram sum figgjarleiðari. Tað er mín fatan av støðuni, sigur Hans Petur Joensen.

Uppsøgnin bleiv til eina fráfaringaravtalu, sum gevur Hans Peturi Joensen løn í átta mánaðir, frá 1. október at rokna.

Av somu orsök úttalar hann seg sum privatpersónur, og hann umboðar ikki Strandferðsluna.

Hans Petur Joensen er ættaður úr Havn, meðan konan er úr Vági. Hann søkti starv sum figgjarleiðari, tá tað stóð greitt at Strandferðslan skuldi flytast úr Havn til Tvøroyrar.

– Tað passaði okkum væl sum familja at flyta suður. Men eg dugi ikki at siga tær, hvat framtíðin fer at bjóða, sigur Hans Petur Joensen.

jonbrian@sosialurin.fo

Játtan til SSL					
Fíggjarlógin	2012	Samb.viðmerk. 2013	Samb. lóg § 2013	Samb. lóg § 2014	Samb. lóg § 2015
Játtan	135,2	135,2	135,2	139,6 ⁷⁾	139,0 ¹²⁾
Eyka til Olju 2013		9,2 ²⁾			
Í samb. v/Hvild 2013		2,9 ²⁾			
Sparing sum ikki kann setast í verk (3,9 mió) 2013		0,0 ³⁾			
Verulig meirjáttan 2013			3,8 ⁴⁾		
Fíggjarnevnd: Til at lækka ferðaseðlaprís				1,5 ⁸⁾	
Fíggjarnevnd: Til eyka sigling á útoyggj				0,5 ⁸⁾	
Játtan í alt	135,2	147,3 ⁴⁾	139,0	141,6	139,0
Eykajáttan í árinum	12,3 ¹⁾			3,5 ⁹⁾	
Viðlíkahald flutt frá 2013 til 2014				1,5 ¹⁰⁾	
Sparing við at lækka túratalið á Smyrli				0,8 ¹¹⁾	
Virðið av at parts-MVG verður lyft av					8,4 ¹³⁾
Samabærilig játtan millum ár	147,5	147,3 ⁴⁾	139,0 ⁵⁾	147,4 ¹⁴⁾	147,4 ¹⁴⁾
Manglandi játtan í mun til viðm. FLU 2013			-8,3 ⁶⁾		

1) Á heysti 2012, samstundis sum FLU 2013 verður gjørt, er greitt at tørvur er á 12,3 mió í eykajáttan til olju. Hetta er við at áseta tørvin á játtan fyri 2014.

2) Í viðmerkingunum til FLU 2013 stendur: »Í játtanini er lagt upp fyri eyka útreiðslum til olju á 9.200 tús. kr. í mun til játtanina fyri 2012, harumframt er lagt upp fyri at nýggjar reglur um hvíltið viðføra eyka útreiðslur á 2.900 tús. kr.«

3) Í viðmerkingunum til FLU 2013 stendur víðari: »Í nettojáttanini eru sparingar innroknaðar sambært Búskaparfrágreiðing I frá mars 2012.« Hetta umfatar at taka ein túr út hjá Smyrli, at Teistin fer at sigla við bert 2 manningum og at Landsreiðari verður sett á stovn. Onki av hesum tiltøkum verða sett í verk og tí er figgjarliga avleiðing av hesi sparing 0 kr.

4) Í grannskoðarakanningini verður játtanin ikki grannskoðað, men hildið verður fast um at játtaðar eru 12,3 mió. meira enn árið fyri (9,2 mió til olju og 2,9 í samb. við Hvild). Hetta merkir at stórt avlop er, tá t.d. oljunýttlan verður gjørd upp. Hetta er ikki reelt, tí hesar 12,3 eru ongantíð játtaðar í Landsstýrismaðurin og VMR halda fast í hesum skeivleika

5) Faktuella játtanin er ikki tann sum víst verður til í viðmerkingunum, men tað talið sum er í lógarteksinum í Fíggjarlóginu og sum Sundurgreinað ætlan eisini vísur til 3,8 mió.

6) Hetta merkir at tað ikki eru játtaðar 12,3 mió afturat, sum VMR heldur fast í, men bert 3,8 mió. Játtanin verður sostatt 8,3 mió. kr. ov lítil. SSL er sostatt undirfiggja longu áðrann figgjarárið byrjar og innan eitt oyra er brúkt til rakstur. Ábyrgdina fyri hesum hevur eina og aleina myndugleikin.

7) Játtanin í FLU2014 er stórt sæð eitt framhald av játtanini sum var í FL2013 (139,6 mió í mun til 139 mió í 2013)

8) Fíggjarnevndin leggur afturat 1,5 mió til at seta niður ferðaseðlaprísir og 0,5 mió til at betra um sambandið til útoyggj.

9) Í Uppskot til Eykajáttan sept-14 verður staðfest at tørvur er á eykajáttan, tí gvina játtanin er ov lítil í mun til raksturin. Biðið verður um 3,45 mió.

10) Afturat at biðið verður um 3,45 mió verða 1,5 mió funnar í figging, við at útseta viðlíkahald fyri hesa upphædd til næsta ár.

11) Sparing er innroknað við at Smyril siglir færri túrar í vetur upp á 0,8 mió.

12) Játtanin í FLU 2015 er 139 mió, men í viðmerkingunum sæst at í 2015 skal SSL ikki hava kostnaðin av partsMVG av Oyggjaleiðum

13) Virði av partsMVGnum, sum frá og við 2015 verður lyft av, er sambært viðmerkingunum í FLU2015 8,4 mió kr.

14) Útroknað samanberliga virðið av játtanini í 2014 og 2015 er sostatt 147 mió og á sama støði sum játtanin sum skuldi verið játtað í 2013. Hetta er gott prógvið fyri at játtanin bleiv skerd longu áðrenn rakstrarárið 2013 byrjaði og at raksturin av SSL veruliga var undirfiggjaður í 2013.

Hans Petur Joensen tvíheldur um, at rótin til figgjarligu trupulleikarnar á Strandferðsluni er at finna í eini óreellari "gummijáttan" á figgjarlóginu fyri 2013, sum Vinnumálaráðið ikki vil kennast við. Í eini roynd at lýsa málið frá sínum sjónarhorni hevur nú fyrrverandi figgjarleiðarin sett lyktatølini upp í hesa talvuna og gjørt itøkiligar viðmerkingar til tey.